

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XVII підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

30 січня 2015 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2015

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2015. – 430 арк.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 4 від 24.12.2014)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Брітченко Г.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., к.е.н., проф.; Бушаков В.А., д.філол.н., проф.; Качинська Н.О., к.політ.н., доц.; Кіндюк Б.В., д.геогр.н., проф.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Ніколенко Л.М., к.ю.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д. культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 30 січня 2015 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

© Маріупольський державний університет

СЕКЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО, АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА
МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

УДК 342.533(477)(043)

Бойко Ю.В., асистент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА СКЛАДОВА МУНІЦИПАЛЬНОЇ РЕФОРМИ УКРАЇНИ

З проблемою пошуку дієвої моделі місцевого самоврядування зіткнулися усі без виключення держави-члени ЄС. Зближення правових систем різних країн у рамках європейського співтовариства та виникнення стандартних юридичних механізмів та правил обумовлюють формування «європейської системи місцевого самоврядування» у якій діють відповідні муніципальні стандарти. Загальновизнаним є той факт, що саме європейська модель місцевого самоврядування є такою, що якнайкраще підходить до українського суспільства та немає аналогів у світі. Саме тому, на сучасному етапі розвитку України значно актуалізується питання про те, які саме міжнародні правові стандарти, що регламентують спільно вироблені європейськими державами принципові підходи і міжнародно-легальні принципи становлення, формування і функціонування інституту місцевого самоврядування на території конкретних держав, необхідно сприйняти національною правовою системою для її демократизації та покращення системи муніципального права. Зокрема, аналіз практики реалізації муніципальної реформи у країнах-членах ЄС безумовно буде корисним в контексті модернізації національної системи місцевого самоврядування.

Варто погодитися із тим фактом, що при дослідженні проблем реалізації Україною міжнародних стандартів місцевого самоврядування неможливо не торкнутися проблеми становлення і формування самих міжнародних стандартів такої діяльності, юридичної природи таких стандартів [1, с.422], та питань зближення правових систем у рамках європейського співтовариства, яке свідчить про формування європейської системи місцевого самоврядування, у якій діють відповідні міжнародні стандарти місцевого самоврядування [1, с.378].

З точки зору права, під «міжнародними стандартами місцевого самоврядування» розуміють міжнародні норми, що регламентують муніципальну діяльність і прийняті державами в рамках міжнародних міждержавних організацій [2, с. 256]. Вони регламентують спільно вироблені державами підходи і принципи становлення і функціонування інституту місцевого самоврядування.

Конституція України запровадила механізм включення міжнародних договорів до національного правового поля. Серед ратифікованих Україною конвенцій спеціального порядку, що встановлюють правила, визнані більшістю держав, визначальною є Європейська хартія місцевого самоврядування 1985 р.[3], прийнята в рамках РЄ, яка містить важливі принципи конституційного та інституційного характеру, що визначають процес становлення, функціонування і розвитку інституту локальної демократії на теренах держави-члена РЄ. Хартія спрямована насамперед на втілення принципу ефективного місцевого самоврядування як основної складової демократії.

Ще одним документом, приєднання до якого стало важливим кроком на шляху України до впровадження стандартів європейського співтовариства є Європейська конвенція про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними общинами або органами влади 1980р.[4] Ця конвенція визнає за місцевими і регіональними органами влади та місцевого самоврядування право співпрацювати поза національними кордонами в межах їх повноважень, що встановлені внутрішньодержавним законодавством, з питань створення спільних громадських служб, будівництва спільних об'єктів або охорони довкілля з однойменними суб'єктами зарубіжних країн, що є суміжними.

Наведеним двом основним документам, що є базовими «носіями» європейських стандартів місцевого самоврядування присвячені роботи багатьох сучасних національних дослідників, проте, на наше глибоке переконання, більш важливим в аспекті здійснення муніципальної реформи є виявлення саме тих сучасних міжнародних документів, які не сприйняті ще національним законодавством України, та ратифікація яких дозволить вирішити багато питань, що гальмують розвиток місцевого самоврядування:

1. Європейська хартія про участь іноземців у громадському житті на місцевому рівні прийнята РЄ у лютому 1992 р.[5] Головна мета Хартії - заохотити держави надавати можливість іноземним резидентам отримувати реальні громадські та політичні права у місцевих громадах.

2. Європейська хартія регіонального самоврядування, прийнята РЄ в 1999 р. [6] в якій основну увагу приділено становленню і функціонуванню місцевого самоврядування на регіональному рівні. Прийняття цього документа є істотним внеском у подальше зміцнення інституту місцевого самоврядування, адже він містить міжнародні стандарти, що регулюють якісно новий рівень взаємовідносин центральної державної влади і найважливіших адміністративних одиниць держави.

3. Європейська хартія участі молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні, прийнята Конгресом місцевих і регіональних влад Ради Європи 21 травня 2003 р.[7] Ця Хартія має єдину природу з Європейською хартією про місцеве самоврядування 1985 р., оскільки прийнята безпосередньо державами-членами РЄ і, отже, носить для них обов'язковий характер, внаслідок чого національне законодавство цих держав має відповідати положенням Хартії.

4. Європейська хартія міст, що була прийнята Конгресом місцевих і регіональних влад РЄ 1992 р., визначає права громадян в європейських містах. Цей документ має велике значення для здійснення регіональної політики та регіонального самоврядування, адже спрямований на забезпечення системного розвитку територій.

Сьогодні, в умовах конституційної та муніципальної реформ, особливої уваги потребують саме ті міжнародні стандарти, які за різних причин ще не сприйняті Україною. На наше глибоке переконання, приєднання до таких документів дасть можливість прискорити проведення муніципальної реформи, провести її на високому якісному рівні та здійснити розробку механізмів формування й ефективної реалізації регіональної політики, перебудови системи адміністративно-територіального устрою України.

Література

1. Муніципальне право України.: навч. посібник / За редакцією В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. К. Юрінком Інтер. 2006. - 590с.
2. Муніципальне право України: Підручник/ В.Ф.Погорілко, О.Ф.Фрицький, М.О.Баймуратов та ін.; За ред. В.Ф.Погорілка, О.Ф.Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
3. Европейская Хартия о местном самоуправлении 1985 г. Преамбула - Страсбург,1986. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями 1980р. Преамбула - Мадрид,1980.- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Convention on the Participation of Foreigners in Public Life at Local Level, Strasbourg, 5.II.1992. – Режим доступу: <http://www.slg-coe.org.ua>
6. European Charter of Local Self-Government, 1999. – Режим доступу: <http://en.wikipedia.org>
7. Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life. – 21 May 2003. – Режим доступу: <https://www.salto-youth.net>
8. Charter of European Cities & Towns Towards Sustainability , Denmark on 27 May 1994. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>